

církevních ústavů z toho důvodu, že patronát co do práv i břemen zůstává u kmenového statku a ohledně nuceně odprodaných pozemků vůbec pomíjí a odvolává se na zdejší rozhodnutí čis. 1849 sb. n. s. Jest sice pravda, že to v tomto rozhodnutí tak stojí a že to je správné, avšak to, že břemena patronátní pomíjejí na odprodané nemovitosti, není ještě důvodem, aby nemohla přikázána býti z přejímací ceny, a že mohou, to dostatečně jasně naznačil nejvyšší soud, ač to nebylo předmětem stížnosti v témže rozhodnutí č. 1849, odkázav finanční prokuraturu s jejím prohlášením, že chce hájit zájmy církevního ústavu, právě na rozvrh přejímací ceny a příslušná ustanovení požadovacího zákona (§§ 21, 19, 26 a 23), jež o rozvrhu jednájí, k čemuž doložiti dlužno, že § 24 téhož zák. výslovně stanoví zásadu *pretium cedit in locum rei*. Tento mylný důvod prvního soudce bylo tedy k zamezení dalších nedorozumění výslovně vymýtití, tím spíše, ježto stále se to ještě opakuje, že nižší stolice nebo strany podkládají tomu kterému rozhodnutí nejvyššího soudu v pozemkové reformě následkem složitosti právní otázky a nedosti pozorného a přemýšlivého čtení nesprávný, zhusta, jako shora první soudce, docela opačný smysl. Tato nepozornost zavinila také, že finanční prokuratura založila vývody své stížnosti na mylném předpokladu, že jde o pozemky Státním pozemkovým úřadem převzaté, ukládá Státnímu pozemkovému úřadu péči o kvotu patronátních břemen na oddělené pozemky připadající a odvolává se na zdejší rozhodnutí R I 395/26 (nyní též již uveřejněné pod čís. 6163 sb. n. s.) a na náhradový zákon, což vše sem vůbec nepatří, ježto jde o pozemky přiznané drobným pachtýřům. Důvodem není tedy, že by nároky, o něž jde, neexistovaly a že by proto návrh na jejich přikázání bylo zamítnouti, jak první soudce učinil, nýbrž že jsou prekludovány, a že se k nim tedy nepřihlíží, což napraveno opravou výroku prvního soudce rekursním soudem potvrzeného. Rozdíl není pouze formální, nýbrž má význam i materiální. Kdyby na př. jakýkoli nárok ať z hypoteční pohledávky neb z reálného břemene byl následkem nepřihlášení zcela neb z části prekludován z přikázání z přejímací ceny, tedy tím ještě nepomíjí, pak-li opravdu existuje; nýbrž trvá dále proti osobnímu dlužníku a může na něm býti vymáhán. Že by snad doba mezi prvním a posledním rozvrhovým rokem, t. j. od 26. února do 23. listopadu 1926 nebyla dostatečnou lhůtou ku podání specifikace, stížnost ani nesnaží se doličiti, neudávajíc nijak, že a jaké konkrétní překážky vadily úkol v té době provéstí.

Čís. 6943.

Okresní správní komise (v Čechách) nemůže se domáhati pořadem práva na obci náhrady ošetrovacích příspěvků na chudého příslušníka obce ve svém sirotčinci.

(Rozh. ze dne 30. března 1927, R I 195/27.)

Žalující okresní správní komise v Čechách domáhala se na žalované obci náhrady ošetřovacích příspěvků vynaložených za její příslušnici po dobu jejího pobytu v sirotčinci v B. K námitce nepřípustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl, rekursní soud zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. Důvody: Žalující okresní správní komise domáhá se na žalované obci náhrady ošetřovacích příspěvků vynaložených za její příslušnici nezl. Miloslavu Š-ovou, po dobu jejího pobytu v sirotčinci v B. a opírá nárok svůj o ustanovení §u 1042 obč. zák. Předpis ten stanoví zcela všeobecně, že kdo za jiného učiní náklad, který by tento podle zákona byl musil sám učiniti, má právní nárok na náhradu, nerozeznáváje při tom, zdali zákonná povinnost, dotyčný náklad učiniti, zakládá se na právu veřejném, či soukromém. Náhradní nárok podle §u 1042 obč. zák. jest nárokem soukromoprávním a proto přikázán judikatuře řádných soudů i tehdy, když zákonný závazek k náhradě jest rázu veřejnoprávního.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jest pravda, že náhradní nárok, odvozený z ustanovení §u 1042 obč. zák., jest nárokem soukromoprávním a že proto jest přikázáno rozhodování o něm řádným soudům i tehdy, když zákonný závazek k náhradě jest rázu veřejnoprávního. Ale toto pravidlo přirozeně neplatí tam, kde zákon právní pořad vylučuje zvláštním předpisem, a o takový případ právě jde. Žalující strana nedomáhá se náhrady ošetřovacích příspěvků vynaložených na nezletilou Miloslavu Š-ovou na osobě podle občanského práva k tomu povinné, nýbrž, poukazujíc na úplnou nemajetnost její matky, na žalované jako domovské obci nezletilé Miloslavy Š-ové. O příslušnosti a řízení ve věcech domovského práva jedná VI. oddíl zákona ze dne 3. prosince 1863, čís. 105 ř. zák., obsahující §§ 36—44. Podle §u 36 tohoto zákona přísluší jednání a rozhodování ve věcech domovského práva správním úřadům, vyjímajíc případy v tomto zákoně označené. Před soud patří podle §u 38 tohoto zákona i náhradní nároky, jež činí obce z příčiny opatrování chudých na těch, kdož jsou podle občanského práva povinni, je opatrovati. Činí-li však obec takové náhradní nároky z uvedené příčiny proti osobám, jež nejsou zavázány podle občanského práva, nýbrž podle jiných zákonů, nebo — jako zde — proti obcím, přísluší rozhodování úřadům správním, jimž v každém případě jest vyhrazeno, určití výši vynaložených vyživovacích útrat, aniž by o tom dále mohlo býti jednáno pořadem právním (§ 39 zákona). Z těchto předpisů zřejmě plyne, že v případě, o nějž jde, jest právní pořad vyloučen, i pokud se týče důvodu nároku, a nezáleží na tom, že jako žalobkyně nevystupuje obec, nýbrž okresní správní komise v K., správně okres K-ský, jenž podle §u 51 zákona ze dne 25. července 1864, čís. 27 z. z. pro Čechy zřídil v obci sirotčinec a jej z prostředků okresu udržuje.